СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 92. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 20-го КВІТНЯ 1951. No. 92. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, APRIL 20, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

АЧЕСОН ЗАПОЧАТКУВАВ „ВЕЛИКУ ДЕБАТУ"

ОБГОВОРЮЄ ПЛЯН ОБОРОНИ ТИХОГО ОКЕАНУ

Вашингтон, 18 квітня. — Секретар стейту Дін Ачесон, виголошуючи промову в Краєвім Жіночім Клюбі, сильно обороняв політику адміністрації Трумана на Далекому Сході, даючи початок до „великої дебати" над цією справою. Його промова повна думок, одначе в засаді йде по лінії, яку визначив президент у своїй промові тиждень тому. Ачесон рішучо поставився проти пляну ген. Доґлеса МекАртура, щоб бомбардувати Манджурію й піти війною проти комуністичного Китаю. Він заявив, що для дискусії над далеко - східньою політикою не буде місця для екстремістів, а тільки для таких, які конструктивно будуть думати над способами недопущення до світової війни. Загал американського населення — на думку Ачесона — думає конструктивно і не дасть втягнути себе у третю світову війну, хіба, що початок до неї дасть Кремль і його агенти в Пейпінґу.

У теперішньому часі підготови до оборони проти світового комунізму треба мати на увазі водночас Азію й Европу. Коли б ці справи відділити, тоді можна зробити фатальну помилку. Виходячи з такої засади, Ачесон розправився з двома крайніми поглядами, а саме з одним, що твердить, що Америка не має сили боротися проти комунізму на цілому світі і тому Америці треба обмежитися до оборони свого континенту.

Три пляни для запобіження світовій війні.

Для недопущення до третьої світової війни при поборюванні коммуністичної аґресії Злучені Держави мають на увазі три програми: 1. Плян, який щойно оприлюднив Президент Труман, щоб посилити оборону Пацифіку миром з Японією і цілою низкою умов з тихоокеанськими країнами, такими як Филипини, Нова Зеляндія й Австралія; 2. програма американської економічної й військової допомоги для азійських націй, щоб підтримати їхнє змагання до волі; 3. працю Злучених Держав в Об'єднаних Націях для стримання аґресії в Кореї. — На думку Ачесона над такими програмами зосередиться велика дебата в найближчій майбутності і коли раз буде вирішена далеко-східня політика, тоді американський нарід її згідно підтримає для забезпеки своєї країни.

ВІДПУСКАЮТЬ З ВІЙСЬКА РЕЗЕРВИ

Вашинґтон. — Департамент оборони, намічуючи далекосяжну програму цивільної резерви, щоб дати країні дійсну забезпеку, виявляє, що вже в місяцю червні боєві сили в Кореї почнуть звільняти резервістів, яких покликано в часі необхідности на війну в Кореї. — Водночас команда армії оприлюднює, що в місяцю травні зменшить число свіжо покликуваних рекрутів з 6,000 на 40,000, бо воєнні втрати в Кореї були менші ніж передбачувано. Це було теж причиною, чому в місяцю квітні покликано до зброї тільки 40,000 замість 80,000.

● **Дев'ять дальших голівудських артистів** хоче поставити під суд конґресова комісія за відмову свідчень. Між ними є Карен Морлі, яка десь „пропала", щоб не можна було доручити їй призову комісії.

● **Ще одну жінку арештували у зв'язку з заговором** на президента Трумана 1 листопаду. Нею є Томаса Флорес у Ню Йорку. Її випустили на волю за запорукою $10,000.

ПОМЕР СЕНАТОР АРТУР Г. ВАНДЕНБЕРҐ

Ґренд Репидс, Міш., 18 квітня — Провідник республіканської політики і чемпіон міжнародної співпраці для світового миру, сенатор Артур Г. Ванденберґ, помер у год. 9:40 у своєму домі. Він скінчив 66 літ життя 22 березня. При умираючім була зібрана вся його рідня. Негайно після смерти його син передав до преси таку оповістку: „Від відкриття в 1948 р. недуги боляка і його усунення в жовтні 1948 р., сенатор сильно обстоював думку, що його здоров'я було менше важливе ніж прилюдні справи. Треба пригадати, що в тодішньому часі він був оборонцем двопартійної закордонної політики і грав велику ролю при переведенні в Конґресі такої важливої історичної справи, як тієї, що міститься в так званій „Резолюції Ванденберґа" для ухвалення Північно-Атлантійського Пакту і Між-Американського Договору". — Разом з оприлюдненням оповістки преса поміщує довгі згадки про карієру й заслуги сенатора Ванденберґа для нації й для справи світового миру.

МЕК АРТУР ВИКЛЮЧАЄ ПОЛІТИЧНУ КАРІЄРУ ДЛЯ СЕБЕ

Маніфестації, улаштовані в середу в Сан Франсіско на честь ген. Доґлеса Мек Артура, зазначилися його важливою заявою, у приявності 100,000 народу, зібраного перед міською ратушею. Коли на підвищенні, з якого генерал приглядався маніфестації, появився напис на таблиці: „МекАртур на президента", тоді генерал заявив прилюдно: „Мене щойно запитували, чи я маю на думці віддатися політичній діяльности. Моя відповідь була: Ні. Я не маю ніяких політичних аспірацій; не думаю старатися про ніяке політичне становище і надіюся, що мого імени не будуть ніколи використувати для якихсь політичних справ". — Зібрана публіка прийняла цю заяву оплесками, а тоді генерал додав: „Моєю єдиною політикою є та, яка міститься в простім вислові, звіснім Вам усім: Боже благослови Америку". Ця заява викликала невгаваючі оклики.

Мек Артур у столиці.

Після небувалої в історії Сан Франсіска маніфестації генерал Мек Артур і його оточення виїхали літаком Батаан до Вашинґтону. Він приїхав до столиці в год. 12:35 по півночі у четвер, а на літунськім майдані ждали вже на нього 12,000 народу. Йому на привіт вийшов ген. майор Гері Вон, особистий представник президента Трумана; секретар оборони ген. Джордж К. Маршал; голова об'єднаних генеральних штабів ген. Омар Н. Бредлі і ціла низка найвищих військових і цивільних достойників.

Після промови, яку призначено на год. 12:30 на спільнім зібранні обох конґресових палат, генерал виїздить до Ню Йорку, куди має приїхати в год. 8 ввечір, а маніфестація на його честь почнеться в п'ятницю в год. 11 перед полуднем з готелю Валдорф Асторія до вулиці Бродвей, у долішній частині міста, звідки в год. 12:05 сполудня буде влаштований тріюмфальний вїзд до ратуші. З Ню Йорку виїде генерал до інших міст, включаючи й Шікаґо.

Труман готовий з плянами для оборонного договору для Пацифіку

Вашинґтон, 18 квітня. — Президент Труман оприлюднив пляни для скріплення безпеки на Тихому Океані при помочі договорів між Злученими Державами, Австралією і Новою Зеляндією, опертих на зразках Північно-Атлантійського Пакту. Тридержавний пакт є щойно в стадії дискусії, як про це говорять високі урядовці, а його здійснення залежатиме від згоди Австралії й Нової Зеландії на мировий договір з Японією. Водночас з плянованим пактом Злучені Держави, при співучасти Японії, випрацьовують пляни на втримання збройних сил у самій Японії і коло неї, каже президент у своїй оповістці. До того Америка вже має признані в японськім мировім договорі деякі військові права, як теж бази на Филипинах і в окупованих Америкою островах Рюкюс, головно в Окінаві. Оця чотирокрила система американської оборони, оперта на тихоокеанських островах, буде опісля обнята загальним Тихоокеанським договором. Можливости такого договору прослідив амбасадор Доллес, коли їздив до Австралії й інших країн у справі японського миру. — Незалежно від цієї оповістки помічник секретаря стейту Майкел Дж. МекДермот виявив, що департамент стейту студіює пропозицію італійського міністра закордонних справ, щоб країни з Північно-Атлантійського Пакту заоферували пакт неаґресії Росії й іншим комуністичним країнам.

ГЕН. ДОҐЛЕС МекАРТУР, під час свого тріюмфального повороту до Злучених Держав після 14 років відсутности, в дорозі зі Сан Франсіско до Вашинґтону, щоб перед спільною сесією Конґресу виголосити свою історичну промову на тему американської далекосхідньої політики. В цілій країні ген. Мек-Артура вітають з найбільшими почестями, як національного Героя і „найбільш драматичну постать нашої генерації". Після приїзду до Вашинґтону, ген. МекАртура вже на аеродромі мали зустріти найвищі державні достойники, зі секретарем оборони ген. Джорджем Маршалом на чолі. Найбільш величаве прийняття приготовляється ген. МекАртурові в Ню Йорку в п'ятницю в полудне, в якому, згідно зі здогадами, візьме участь около 4,000,000 нюйорчан.

АМЕРИКА ВВАЖАЄ ПРОПАГАНДОЮ ПРОПОЗИЦІЇ ПІВН. КОРЕЇ

Вашинґтон. — Департамент стейту натаврував недавню мирову пропозицію Північної Кореї як безпідставну пропаганду, яка навіть не має виглядів якоїсь мирової можливости. У цьому документі поміщено знову звичайні дикі напасти і безпідставні обвинувачення, як каже помічник секретаря, Майкел МекДермот. Копія цього письма, передана Об'єднаними Націями американському делегатові, обвинувачує американську армію у варварських середнєвічних тортурах, у насиллях над жінками і в інших „звірствах" в Кореї.

ПІДПИСАНО ДОГОВІР В СПРАВІ ПЛЯНУ ШУМАНА

Париж, 19. квітня. — Вчора тут підписано історичний договір, на підставі якого здійснюватиметься відомий Плян Шумана, що передбачує злиття европейської вугільної і стальної індустрії та підпорядкування її одній вищій міжнародній владі. Договір підписали в імені своїх країн міністри закордонних справ Франції, Західно-Німецької Федеративної Республіки, Італії, Бельгії, Голандії та Люксембурґу. Він увійде в силу після ратифікації парляментами договірних країн. Його вважається одною з найважливіших подій новітньої історії, бо він творить перші конкретні передумови майбутньої політичної федерації европейських країн. Підписуючи Плян Шумана, шість договірних країн створюють рівночасно понад - національну владу, резиґнуючи в її користь з деяких своїх суверенних прав відносно важкої індустрії. В дипломатичних колах вважається, що договір в справі Пляну Шумана, якщо буде ратифікований та увійде в силу, двигне далеко вперед рух за політичним об'єднанням, кінцевою ціллю якого є повна політична федерація европейських країн. Передбачується, що на найближчу мету договір полекшить творення спільної европейської армії та її озброєння, як теж дасть нову конкретну базу для розвитку створеної вже політичної Европейської Ради.

ЗАХОДИ ДЛЯ ОБ'ЄДНАНОЇ СТРАТЕГІЇ ВІЛЬНОГО СВІТУ

Лондон, 19. квітня. — Французький уряд вже перед деяким часом запропонував Злученим Державам Америки і Британії встановлення найвищого стратеґічного директорату для боротьби проти комуністичної аґресії в світі — повідомлено тепер з авторитетних джерел. Пропозиція мала бути видвиґнена вперше під час побуту у Вашинґтоні та конференції з президентом Труманом тодішнього французького премієра Рене Плевена. Опісля цю пропозицію спрецизовано в окремих нотах до американського і британського урядів, але досі французький уряд ще не одержав на них конкретних відповідей. Проте, самої концепції не відкинено і в цій справі ведуться неформальні розмови. Спільний директорат мав би охоплювати загальне керівництво боротьби проти комуністичної аґресії в світовому маштабі та ділився б на три головні райони: Атлантик, Середземне Море і Близький та Далекий Схід.

СОВЕТИ НА ВЕРШКУ СВОГО ВОЄННОГО ПОТЕНЦІЯЛУ

Вашинґтон, 19 квітня. — Американські спеціялісти, що студіюють останнє советське повідомлення про перевиконання п'ятирічного пляну у важкій індустрії, потверджують на підставі інших інформацій, що Советський Союз є тепер на вершку свого воєнного потенціялу, при рівночасному ще більшому зубожінні населення. В останніх роках, як це теж посередньо виходить з офіціяльного советського повідомлення, вся советська увага була звернена на розвиток потрібної для війни важкої індустрії, на збільшення її продукції та на її стратеґічне розташування, головно децентралізацію, з огляду на можливість бомбардувань в повітряній війні. Хоча советське населення є дуже мало вибагливе, проте в міжнародніх колах оцінюється тепер найслабшим місцем в советській воєнній підготовці повне нехтування людини, як головного фактора теж у воєнній підготовці.

ІНТЕНЗИВНА ПІДГОТОВКА УКРАЇНСЬКОЇ УЧАСТИ В ПАРАДІ ЛЬОЯЛЬНОСТИ

Ню Йорк, 19. квітня. — Український Маніфестаційний Комітет, очолюваний Володимиром Бакадом та адв. М. Гаврилком для цивільної і В. Цюпою для ветеранської груп, продовжує інтензивну підготовку української участи в цьогорічній Параді Льояльности, здаючи собі справу, що вона матиме велике значення для дальшої актуалізації загальної української справи. Парада, як відомо, відбудеться в суботу, 28-го квітня. Всі подробиці щодо української участи в ній будуть подані до загального відома через пресу. Маніфестаційний Комітет повторює свій заклик до всіх українських парафій, шкіл та всіх громадських, культурних і т. п. установ, зокрема до організацій молоді, щоб вони в цьому році взяли якнайбільш масову участь в цій параді, по - можности зорганізовано, з американськими і українськими прапорами, з транспарентами та — головно жінки — в національній ноші. Транспаренти треба дати наперед до апробати Комітетові. Для підготовки маніфестації Комітет потребує більших фондів і тому прохає всі українські організації та установи метрополітальної округи переслати свою пожертву на ту ціль до Українсько - Американських Ветеранів, 59 Ст. Маркс Плейс, Н. Йорк. Рівночасно повідомляється, що в найближчу суботу, 21-го квітня, в год. 8-ій ввечорі в Стувезант Гай Скул при 15-ій стріті між 1-2 евенями буде висвітлений фільм з минулорічної маніфестації. Вступ для дітей по 25 центів, а для дорослих по 50 центів.

АЛІЯНТИ ЗАЙНЯЛИ ОПУЩЕНИЙ ВОРОГОМ ГВАЧОН

Токіо, 19. квітня. — Аліянтські війська здобули вчора греблю Гвачон, сильну базу комуністичного спротиву в Північній Кореї та поважну загрозу для аліянтських позицій на південь від неї. Інші аліянтські сили увійшли до залишеного ворогом без бою міста Гвачон, чотири милі на захід від греблі. Бронетанкові аліянтські патрулі вчора майже без перешкоди запускалися далеко у ворожу територію, провірюючи терен та встановляючи нові бази для підступаючих обережно головних сил. Найживіша аліянтська акція продовжувалася в головному ворожому оборонному трикутнику Чорвон-Кумгва-Гвачон. Ще перед вступленням до Гвачон, аліянтські панцерні колони підступили на віддалення двох миль від Чорвон, головного залізничого комунікаційного вузла в цій частині Кореї. Наніч аліянтські сили відступили назад на вихідні позиції. В загальному вчорашні дії на фронті характеризуються як аліянтське переслідування ворога, що методично відступає, намагаючись оминати більших боїв і рівночасно пробуючи бодай сповільнити аліянтський похід вперед. Головна квартира нового команданта Восьмої Армії, ген. Джеймса Ван Фліта, повідомила, що комуністи здають без бою позиції, які вважалося їхніми головними оборонними лініями та за які вони запекло боролися ще тиждень тому. — Вміжчасі, в повітрю знову появилися ворожі літаки советського виробу. Вже в другому повітряному бою в цьому тижні було заанґажованих 25 ворожих літаків, що появляються з „протеґованих баз" в Манджурії. Аліянтські воєнні кораблі здовж східного побережжя продовжували сильне бомбардування ворожих ліній постачання з Манджурії, концентруючи вчора свою атаку на промислове місто і важливий комунікаційний вузол Гамгунґ, Кйонґсонґ та Вонсанґ. На цьому крайньо східному, як і на західному секторах фронту була тільки незамітна сухопутня воєнна активність. Аліянти все ще не мають повного вияснення причин дальшого відступу ворога, що вже від довшого часу концентрував нові сили для нового генерального наступу. Передбачуючи можливість, що аліянтська „обмежена офензива" досягнула своєї мети та випровадила ворога з рівноваги.

АМЕРИКАНСЬКІ ВТРАТИ В КОРЕЇ ПЕРЕЙШЛИ 60,000

Вашинґтон, 19. квітня. — Департамент оборони вчора повідомив, що американські втрати в Кореї вже перейшли 60,000 і вчора виносили в цілости 60,775, збільшуючись на 1,379 впродовж останнього тижня. Між цими втратами є — 9,195 вбитих, 40,681 поранених і 10,899 пропавших в акції. — З-поміж поранених опісля — 1,069 умерло, як теж 100 з-поміж пропавших відомі вже як неживі, так, що загальна кількість вбитих в Кореї американців виносить 10,363. Крім того, з-поміж зарахованих до пропавших 1,141 вміжчасі вернулись назад до своїх частин, а 113 потверджено, що попали в полон, так, що загальна кількість пропавших в акції виносить 9,545 осіб.

МОЖЛИВІСТЬ ГОСПОДАРСЬКИХ САНКЦІЙ ПРОТИ КИТАЮ

Об'єднані Нації, Н. Й., 19. квітня. — Створений Генеральною Асамблеєю т. зв. Комітет Санкцій одержав вчора рекомендацію, щоби він в своїй провірці відплатних можливостей проти комуно-китайського аґресора брав під увагу насамперед торговельно-господарські санкції. Рекомендації видав діловий підкомітет, зложений з представників Злучених Держав, Британії, Франції, Австралії і Венесуелі. В найближчому часі мало б відбутися засідання повного Комітету, на якому будуть розглянені ці рекомендації підкомітету.

АМЕРИКАНЦІ ВИШКОЛЮЮТЬ КОРЕЙСЬКИХ ПІЛЬОТІВ

Корея, 19. квітня. — Після перших невдалих спроб підготовити відповідний південно-корейський персонал та хвилевого припинення тих заходів кілька місяців тому, тепер їх знову поновлено з цілком задовільними результатами. Американці вважають, що вже впродовж року південно-корейська республіка розпоряджатиме відповідним технічним персоналом для створення своєї власної авіяції.

МОСКВА СУМНІВАЄТЬСЯ В МОЖЛИВІСТЬ ЗМІНИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Москва, 19 квітня. — Місцева партійна „Правда" вчора вперше надрукувала обширніший коментар на тему звільнення ген. МекАртура з посту головного команданта на Далекому Сході, видвигаючи при цьому сумнів, щоби це могло мати будь-який вплив на зміну американської далеко-східної політики. Совєтський коментар сходиться щодо часу з першим комуно - китайським повідомленням про переступлення аліянтськими військами 38-ої паралелі та про похід на Північну Корею. Це, по думці „Правди" мало б бути доказом, що президент Труман і „Вол Стріт", відкликаючи ген. Мек Артура, цілком не думали про замирення в Кореї і на Далекому Сході, тільки намагаються зробити ген. МекАртура „жертвенним козлом" своїх дотеперішніх „неуспіхів" в тій політиці. При цій нагоді орган Політбюра знову накидується на Злучені Держави та скидує на них відповідальність за теперішнє напруження в світі.

ПОМЕР ПРЕЗИДЕНТ ПОРТУГАЛІЇ

Лісбон, Портуґалія, 19 квітня. Вчора тут помер маршал Антоніо Оскар де Фраґасо Кармона, президент Портуґальської Республіки впродовж останніх 25 років, ставши на чолі країни після військового перевороту в 1926 році. Помер у 81-шому році життя. Вістка про його смерть викликала деяку констернацію в країні, хоча Кармона від деякого часу був більше титулярним головою держави, тоді як усю владу виконував Антоніо Салязар, премієр, що тепер автоматично займяв місце Кармони та став тимчасовим президентом, аж до нових виборів, що повинні відбутися впродовж найближчих двох місяців. У зв'язку зі смертю президента не передбачується будь-яких змін в країні, ані щодо внутрішньої політики, а тим менше відносно закордонної.

В СВІТІ

● **Британія почала продукцію** нових танків і гармат, що в оцінці спеціялістів мали б належати до найкращих в світі.

● **Норман Томас**, відомий американський соціялістичний лідер, прибув до Юґославії на приватні відвідини.

● **Британський уряд** погодився дати Юґославії нових $ 11,000,000 кредитів на закупи індустріяльних сирівців.

● **В Англії втрачають надію** на можливість ратунку 75 осіб, що пішли на дно Каналу разом з підводним човном „Афрей", хоча ратункова акція продовжується.

● **В Ірані загострюються і поширюються заворушення**, зв'язані зі зорганізованим червоними страйком в британських нафтових полях.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

БРЕДЛІ ПРО ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ

Заки ген. Доґлес Мек Артур дістав нагоду промовляти в Конґресі, ген. Омар Н. Бредлі, голова об'єднаних штабів, заговорив у Шікаґо про ті проблеми, які призвели до звільнення ген. Мек Артура, хоч і не згадував його імені. Бредлі заявив, що він говорить тільки як військова людина і не думає займатися справами закордонної політики, які належать до цивільних. Проте, текст його промови був предложений департаментові стейту і був ним апробований. Теж і проблеми, про які говорив Бредлі відносяться на ділі до закордонних справ країни. Це, так сказати б, „останнє слово" департаменту стейту, вложене в уста ген. Бредлі ще заки заговорить ген. Мек Артур у Конґресі.

Ген. Бредлі ствердив, що ціллю Злучених Держав є — мир, а тому поширення війни в Кореї є проти інтересів цеї країни. Тому саме Злучені Держави не дадуть себе спровокувати до ніякого кроку, який поширив би війну в Кореї на нові території, продовжував би цю війну, чи став притокою до нової світової війни. Війна в Кореї є теж тісно зв'язана з військовими зобов'язаннями Злучених Держав в Европі. Комунізм в Кореї зважився на таку явну аґресію, якої досі не було і зустрівся з таким опором Об'єднаних Націй, якого Москва не надіялась. Кремль потерпів в Кореї невдачу, яка спинила, бодай наразі, здійснювання його плянів дальшого підбою Азії. Корея виявила, що Кремль був уже рішений на третю світову війну, але корейська невдача заставила його це рішення перевірити. Вправді, війна в Кореї опинилась на мертвій точці, але й це треба вважати міжнародною перемогою демократій. Як довго зможемо боротись в Кореї проти комуністичного аґресора та його нищити, так довго змагатимемо до здійснювання міжнародних цілей демократій, *а тим самим спинювати теж і вибух* нової світової війни.

Ген. Бредлі не сказав, як довго триватиме ця боротьба в Кореї. Він тільки дав до зрозуміння, що був би щасливим, коли б міг це знати і сказати. Навпаки, він заповів, що комуністичний Китай готується до нового наступу в Кореї й тому навіть не прив'язував великої ваги до „мирових" заходів червоного Китаю, про які вже рознеслись вісті. Теж ствердив, що положення Об'єднаних Націй дуже складне і вимагає терпеливости та поготівля „на всякий випадок".

Не зважаючи на те все, Бредлі заявив, що таки може прийти до „чесного замирення" в Кореї. Як це розуміти — не знаємо.

Не знаємо теж, як такі урядові вияснення міжнародного положення та замирення можуть піднести мораль американського вояка в Кореї, бо про це теж говориться. Звільнення ген. Мек Артура потрясло вояками на фронті й вони теж дебатують про всі ті проблеми, які спричинили це звільнення. Але вияснення в роді таких, як їх дав ген. Бредлі, навряд чи зможуть переконати вояків про конечну потребу жертвувати життям за таку політику, якою департамент стейту рятує мир у світі. Можна б її ще тільки вияснити тим, що діються речі, про які ми мало або й нічо не знаємо та які диктують Вашинґтонові курс закордонної політики, який у воєнному ділі ставить проти себе таких визначних генералів, як Бредлі і Мек Артур.

Неподільність Західної Півкулі

Відгомін перемін на Далекому Сході відсунув на темне місце таку важливу подію, як Пан - Американський Тиждень, яким закінчилася Між-Американська Конференція Міністрів Закордонних Справ минулої суботи. Не зважаючи на деякі невдовілля під час самих нарад, 21 американських республік зосередили свою увагу на найважливішу ціль — об'єднання. Дехто, намагаючися надати тривкости такому об'єднанню, подібної до тривкости юнії північно - американських стейтів, вжив вислову „неподільність республік в справі ідеї оборони гемісфери". Це настільки правдиве, що між усіми республіками, які на свій лад між собою конкурують, найшлося місце на підшукання спільних зв'язків для посилення оборони спільного ідеологічного і політичного ворога, тобто міжнародного комунізму.

Військові й дипломатичні провідники Злучених Держав Північної Америки набрали переконання, що на випадок навіщення західної гемісфери третьою світовою війною, латинські країни Середньої й Південної Америки причиняться багато більше до її оборони, ніж це було в попередніх двох війнах. Це виявиться не тільки в продукції але й у військовій силі.

Важливим вислідом конференції є зрозуміння, що ці країни врятуються тільки тоді, коли будуть стояти разом. Це не є голословне твердження або реторична фраза — це вже — „правда віри".

Це об'єднання не прийшло несподівано і нагло. Воно прийшло як завершення довгих змагань від часу, коли політичне положення після другої війни почало погіршуватися. У передбачуванні нового світового катаклізму американські країни відчули, що їм треба „триматися разом", хоч між ними, як це буває між людьми, трапляються сварні, завість, конкуренція і т. п. Найбільшою перешкодою до осягнення повної єдности стало змагання президента Хуана Перона до заведення своєрідної диктатури в Арґентині. Одначе арґентинський міністер закордонних справ поводився на нарадах не тільки поправно, але — як зважити його важке положення — навіть взірцево. Разом з представниками інших республік він підтримав однодушність при голосуванні над 24 важливими справами, які були предметом нарад. Оця однодушність сама в собі є замітним осягом четвертої Між - Американської Конференції.

Можливе, що секретар стейту ЗДА, Дін Ачесон, говорив аж надто оптимістично, коли заявив у свому кінцевому слові, що американські держави „злучені тепер такими залізними обручами, що нема окремої сили, яка могла б нас роздерти", зате йому усі делегати щиро і правдиво притакнули як він ствердив, що в „нашій півкулі нема сателітів". Це важливе з уваги на традиційну гордість латинських республік на свою окремішність і незалежність.

Непорозуміння відносилися тільки до деяких країн. Були спроби підсичувати давні інтриґи. Навіть появилася летючка делегатів Домініканської республіки проти республіки Куби, одначе міністер Куби вияснив це негодування давніми карібськими традиціями, яких не легко забути. Таким чином вдалося виминути сварню. Вкінці всі республіки погодилися на такі засади: Кожна країна розбудовуватиме свою власну армію для своєї оборони, одначе з увагою на спільну оборону цілої півкулі; такі збройні сили можна буде вжити, якщо зайшла б потреба, для втримання безпеки півкулі, як теж і для підтримки Об'єднаних Націй закордоном; буде пороблена підготовка для спільних діянь військових сил, щоб відбити аґресію проти котроїнебудь з 21 країн; будуть пороблені згармонізовані змагання, щоб скріпити теперішні способи для поборювання внутрішніх підривних сил; буде посилена продукція есенціональних матеріялів, разом з приділом чи розподілом засобів, яких брак дається відчувати; Злучені Держави дадуть економічну поміч для стримання інфляції, якщо б вона колись загрожувала, як теж поміч на піднесення життєвих вимог.

Ще згадаємо, що справа економічного й суспільного розвитку була важливою перепоною в осягненні однодушности. Південно - американські країни безупину пригадували, що це важливіше для оборони проти комунізму ніж сама військова оборона. І тому саме багато часу присвячено на збільшення продукції тих країн. Після того не було вже сумніву, що 300,000,000 американського населення стануть одною лавою проти ворога, який може їх знищити як не відкрито, то підступом.

Б. Козловський

ТЯЖКА ПОЛЕГША

Що далі й ширше розгортається політична дискусія з приводу відкликання генерала МекАртура, то яснішим стає і ширший та глибший зміст цієї неподіваної події, який відсуває на задній плян самі особи президента Трумана й Мек Артура. Зрозуміло, що особистий конфлікт цих державних мужів спричинив „падіння" ґенерала МекАртура.

Помилкою було б надавати цьому конфліктові теж і вузько - партійний характер. Поминувши те, що не всі демократи визнають слушним усунення ген. МекАртура, як не всі республіканці протестують проти нього, дискусія в цьому питанні вийшла далеко поза межі ЗДА. За повідомленнями преси, у Франції, а особливо в Англії „з полегшею" зітхнули на вістку про відкликання ген. МекАртура. Однак, це теж не значить, ніби тут ідеться про колізію двох концепцій в міжнародній політиці: концепції „азійської", речником якої був, мовляв, ген. МекАртур, і концепції „европейської", яку схвалив през. Труман. Поперше, „азійська" орієнтація ген. МекАртура навіть не фіґурує в його офіційному „обвинувальному" акті". Подруге, на його відкликання жваво реаґують, крім ЗДА, не в самих европейських країнах, а й в усьому демократичному світі, насамперед в ОН, де, за повідомленням преси, більшість делегатів, в тому й неевропейських, зустріли цю вістку теж „із полегшею". Отже справа тут кінець-кінцем не в президенті Трумані і не в ген. МекАртурі, не в колізії якихось особистих, партійних або навіть і „континентальних" поглядів, а в колізії ширшого, світового маштабу — колізії двох політичних світоглядів, що давно вже поділили демократичний світ на два табори: прихильників компромісів і прихильників логічної послідовности в сучасній міжнародній політиці. Відкликання ген. МекАртура свідчить про те, що в цій колізії знов перемогла нерішуча політика компромісів з ворогом вільного світу.

Президент Труман у своїй останній радіопромові слушно зауважив, що „комуністичний напад на Південну Корею був частиною більшого плану завоювати всю Азію" і що „поразка аґресії в Кореї має стати поворотним пунктом для світу, що шукає реального шляху до остаточного миру й безпеки". Це визнають і теперішні критики „політики" ген. МекАртура. Проте якраз не вони, а саме ген. МекАртур зробив з цього постуляту всі належні логічні висновки. З далеко меншими, ніж у ворога, силами двічі вигнавши його за 38-му паралелю, ген. МекАртур довів, що він здатний здобути цю остаточну перемогу над ворогом, але як широкоглядний стратег уважав, що доки не можна бомбардувати манджурські гнізда військової аґресії (хоч комуністичний Китай відкрито провадить війну й визнаний за це в ОН аґресором), і доки не створено другого фронту армією національного Китаю, що є одним з членів ОН, яких вона сама ж таки закликала до збройного опору комуністичній аґресії, — доти корейська війна лишатиметься „безвиглядною", а її жертви — даремними. Хіба ж може бути „політикою" констатування таких фактів? Щиро застерегти щодо них, як це робив, між іншим, і і теперішній наступник МекАртура, ген. Ріджвей, було б службовим і моральним обов'язком кожного головнокомандувача як особи, відповідальної за свою армію та успішність воєнних дій.

Як інформує преса, в широких колах ОН вважають, що відкликання ген. МекАртура, довівши ворогові миролюбність Заходу, може привести до миру, а тим часом хоча б до перемир'я. А ось московська „Літературная Газета" вже сповістила про те, що відкликання ген. МекАртура „не є ознакою зміни американської політики на Далекому Сході", ані „наміру Вол Стріту зректися свого політичного авантюрництва". Проте в Пейпінґу та Москві таки задоволено потирали руки на вістку про усунення такого талановитого, досвідченого, енерґійного та популярного в своїй армії командувача та ще в такий критичний для неї час. А головне — який тріюмфальний настрій повинне було викликати в Кремлі мотивування відкликання ген. МекАртура його надмірною „войовничістю"! Для зрозумілих червоних аґресорів це ж звучить як готовість до поступок ним, як визнання своєї слабкости й страху! І як мусить це заохотити аґресора до ще більшої непримиренности, до ще більшого іґнорування ОН, до ще ширшої збройної експанзії і як пошкодить це кінець-кінцем саме справі справжнього миру! Недарма конґресмен Армстронґ міг сказати, що усунення ген. МекАртура є „найбільшою перемогою комунізму".

Свого часу ОН дуже прислужились всьому вільному світові, закликавши його до рішучого опору комуністичній аґресії в Кореї, схваливши на своїй трибуні американські принципи непринятности миру за всяку ціну й потреби застосування проти сили — сили, яку лише і шанує аґресор, що ним офіційно визнано комуністичний Китай. Та потроху ОН фактично зреклись усіх цих декларацій та обіцянок, нічого не зробивши для посилення в Кореї своєї армії та „законсервувавши" в комісіях питання санкцій проти аґресора. Щодня дістаючи реальні докази відкритого втручання в корейську війну головного аґресора — Кремля, політичний Захід, замість витягати їх на денне світло, замість кричати про них на весь світ з трибуни ОН, замість реаґувати на них дипломатичними демаршами, вперто замовчує їх, посередньо спріяючи тим пропаґанді Кремля про „імперіялістичну аґресію" в Кореї та заохочуючи його до посилення фактичної участи у війні. „Полегша", з якою сприйняв у своїй більшості Захід вістку про відкликання генерала МекАртура, свідчить про розгубленість, занепадницькі настрої та брак єдности в лавах світової демократії. „Хто буде сміятись, крім Сталіна?" — питав відомий американський журналіст Робертс з приводу партійних розбіжностей в американських урядових колах. Так, Сталін вже сміється, але не з тих розбіжностей, а з чогось далеко серйознішого — з політичної незгоди, непослідовности, нерішучости всього демократичного світу.

М. Шлемкевич

Доплиᴃаємо до берега

Енциклопедія Українознавства цього — 1951 року — буде в цілості в руках передплатників. Сьогодні можемо це вже з певністю сказати. Коли візьмемо до уваги, що її об'єм із плянованих десяти книжок і 803 сторін розрісся до 15 книжок і 1200 сторін, то і запізнення з боку редакції і видавництва невелике.

Чим більше книжок Енциклопедії маємо перед собою, тим ясніше стає для нас її значення. Ми говорили про це нераз, тоді ще тільки передчуваючи його. Тепер знаємо це утверджено. При різних нагодах підкреслюємо конечність збереження нашої української національної спільноти понад гори й океани, що нас поділили. Ця спільнота може вдержатися в умовинах нашого розпорошення по всьому світу передовсім духовою єдністю. Оце ж Енциклопедія Українознавства дає їй тверду основу. В ній знайдуть українці всього світу один, правдивий, науково провірений і оформлений образ України, який нині мусить заступати нам колись доторкальну рідну землю, її людей, живин, підсоння. Прочитуючи книжки Енциклопедії, ми вдивлятимемся у той правдивий образ, душею житимемо там, серед рідного минулого і сучасного.

Цінність того образу ще в тому, що це вперве він будується соборними українськими науковими силами. Авторами статтей Енциклопедії є вчені всієї широкої України, від Харкова і Кубані через Київ і інші столиці центральної України до Львова, Черновець, Луцька і Ужгороду. Це забезпечує правдивість образу, який постає не з погляду однієї якоїсь — східної чи західної — української провінції, але з погляду соборної української науки взагалі. Той образ науковий, отже вільний від особистих чи партійних викривлень. Це спільна українська думка, вирівняний погляд на минуле і сучасне.

Далі часто говоримо про великі обов'язки українців, що живуть поза закованою нині Україною в вільному світі. Ці обов'язки це інформувати світ про долю, жертви і змагання України. Як виглядала б така інформація, коли б кожне із нас на власну руку оповідало про Україну, що тільки попаде на гадку?! Така інформація тільки баламутила б світ, тільки підривала б довіря до нас і до нашої справи. В Енциклопедії дістає українство необхідний підручник для себе і для інформації чужинців. Аж тепер знатимемо, що наші брати в Европі, Канаді, Бразилії, Арґентині, Австралії ширять про Україну ті самі думки і те саме знання, що й ми тут в ЗДА. Таким чином ми вже не розрізнені, і не пов'язані з собою партизани на цьому духовому фронті боротьби за визволення України. Тепер зможемо говорити про один вирівняний український фронт!

То ж трудно буде навіть уявити собі українця в світі без цієї настільної книжки. Він вглиблюючися в її зміст, включається в велику українську духову родину. Тільки заглядаючи до цієї книжки, він зможе і своєму неукраїнському довкіллю передавати правду про Україну. А вже навіть подумати не буде можливо про когось із провідної верстви без цієї Енциклопедії. Чи може політик добре заступати справу України, не знаючи про неї останнього слова науки про неї?! Про її минуле і передовсім не знаючи її сучасного стану?! Чи може український журналіст, письменник, мистець, отже люди, що формують духа суспільства, чи можуть вони добре і доцільно утворювати поставу українства супроти світу і подій, не знаючи того суспільства і його історії? Чи може український священик духово вести вірних, відданих його опіці, коли його знання українського світу менше і блідніше ніж знання вірних, які споминами і надіями зв'язані з Україною? Чи може громадянин - українець бути в повному того слова громадянином і українцем, не знаючи правди про Україну?!

Енциклопедія Українознавства приближається до завершення. Вона постала жертвенною працею її організаторів і співробітників, серед найтяжчих умовин таборового життя, серед непевности і пливкости, коли одні з найближчих співробітників виснажені вмирали, інші ж виїзджали в далекі світи, на довший час виходячи з рядів співтворців великого діла. І поставала наша Енциклопедія серед сумнівів, недовіря і при невеликій підтримці суспільства, коли порівнювати її з працею науковців і видавців. Ці сумніви і те недовіря зрозумілі і їх не можна поставити просто в докір громадянству. Воно було засипане різними плянами і проєктами, за якими зараз появлялися простягнуті руки за грішми. Одні пляни були наявно нереальні, крізь інші прозирав виразно особистий інтерес творців. Скільки присло оман, скільки ще розчарувань, гірких

(Закінчення на стор. 3)

В. Гайдарівський

Мерехтливі Зорі

Оповідання

6)

І хтось згадав, що дід Шубин залишався останнім, чи не завалило, бува, його. Кинулись шукати Шубина між шахтарями — присвічували один одному лямпами в обличчя — нема старого. Він у забої.

А кожен знає, що який би обвал не був, в уступі ж під вугільною стінкою утворюється простір, де може людина зберегтись і житиме, поки вистачить їй повітря. Підскочили, хто гарячіший, шахтарі до власника, пояснили йому, що в забої лежить Шубин, треба негайно відкопувати, може врятують.

А власник мав свої міркування, свої пляни. Він же розраховував, що йому доцільніше почати розробку нової дільниці, ніж розчищати стару. Шубину ж хіба не однаково, де лежати, в забої, чи на кладовищі. Ліпше дати родині допомогу, ніж витрачати гроші на розкопки. Живого однаково не пощастить витягнути, старий задушиться, якщо вже не задушився. Свої думки відносно рятування Шубина власник виклав шахтарям та й виїхав на-гора.

Люди стояли й гомоніли, радились і вболівали за старим, як хтось із чуткіших дослухався, ніби із завал доноситься голос. Із уст в уста передали цю вістку, облетіла за мить усіх вона і зробилось у штреку так тихо, ніби там нікого й не було. Хто упав на коліна й притулився вухом до землі, хто вслухався стоячи і вичікували аж поки виразно почули Шубинове благання.

— Відкопувати! Відкопувати! — загуділи шахтарі і в кого були лопати, взялися відкидати породу.

Та не відкидали й двох аршин, як переконались, що самого бажання відкопувати мало. Треба на укріплення лісу, на породу — вагонів, треба коней. Без власника, без його засобів нічого не вдієш. А власник виразно висловився, що він проти розкопок.

— Та чи він і не правий? — міркував дехто з шахтарів. — Шубин хоч ще й живий, а поки до нього доб'єшся — напевно задушиться. Без свіжого повітря довго не протягне. Хай, лишень, власник заплатить рідним та й шахтарям поставить якесь відро горілки на спомин душі новопреставленого раба Божого. Старому так чи інакше, а помирати треба.

І умовивши своє сумління, шахтарі виїздили на-гора і того ж дня почали по Шубину спарвляти поминки.

Було кілька шахтарів, що не пристали до більшости, вони не погодились залишати живу людину напризволяще. Одні вишукували по шахті ліс і стягали до обвалу, другі відкидали породу, треті кріпили, цілий день працювали без спочинку, виснажились остаточно, а ходка пройшли — нічого бачити.

Занепали на дусі й вони, видно було, що Шубина їм таки не врятувати. Посиділи, пожурились і вже як хотіли уходити, знову із завалу почули голос старого.

Поки шаруділи лопати, поки грюкотіли сокири — старий мовчав, надіявся на спасіння. А коли робітники припинили роботу, зрозумів, що його кинули умирати і в його душі закипіла лютість, вибухнула ненависть до всіх живих, до всіх, що там, на волі, і він почав несамовито клясти своїх недавніх товаришів - шахтарів, кляв їх батьків, їх дітей, кляв небо і землю, кляв усе живе і мертве і на прокльони добирав таких слів, що шахтарям, призвичаєним до лайок, ставало моторошно.

Заклявши всіх і вся, Шубин загрозив, що він хоч і помре, а з того світу буде мостити шахтарям, нащадкам їхнім, поки існуватиме шахтарське ремесло, на віки вічні. Тепер підземним володарем буде Шубин, він володар життя і смерти.

Закінчив старий свої погрози сміхом, таким жахливим сміхом, що затрусилась уся земля, і замовк. Люди, що слухали його передсмертні прокльони і погрози, перелякані кинулись тікати з шахти.

І з того часу Шубин почав під землею господарити. Не один шахтар чув і тупіт його ніг, і старече крехтання, і кахикання, і зловтішний сміх. Та з того біда невелика. Настрахається людина, на тому й кінець. Але погано, коли трапиться комусь побачити Шубина на власні очі. Тоді пісенька проспівана. Як не зараз, то пізніше, а забере його Шубин до себе. Чи засипе породою, чи вдарить межиочі стояком, чи штовхне під вагон, а життя відбере. Серед живих години його пораховані.

Колись на шахтах так боялись Шубина, що навіть не посмілювались вголос промовити його ім'я.

Та зчасом старе покоління шахтарів відійшло, а нове сприймало росповідь про Шубина як казку, чи легенду. І тупцювання його, і крехтання, і сміх чи кахикання пояснювали деформаціями шарів землі, вируванням повітря, виділенням газу, а появи Шубина — галюцінаціями. Якщо ж після галюцінації шахтар гинув, то казали, що це випадковий збіг обставин.

Я й сам не дуже вірив, щоб Шубин, чи дух його існував, вірніше, ніколи поважно не замислювався про можливість його існування.

А тепер мусів повірити. Мене тримає Шубин за руку і веде за собою. Та чому лише мене самого? Навіщо залишив хлопця? Адже Коля Брашко в шахті, я голос його знав добре, помилитись не міг.

— Діду, — насмілився я заговорити до Шубина. — Візьми і Колю Брашка. Він дуже гарний хлопчина.

— Я візьму його, — мовив старий. — Його час прийшов.

Не дивлячись на свою обіцянку, Шубин навіть не зупинявся. Що він своїми словами хотів сказати, я не зрозумів, хоч і здогадувався. Краща чи гірша, але Колю спіткає інша доля, з ним трапиться не те, що зі мною.

Водив мене Шубин довго, десь ми підіймались, повертали то праворуч то ліворуч, аж поки не опинились в шурфі. Свіже повітря осінньої ночі падало нам на голови. Я глянув угору і побачив над отвором шурфу купку мерехтливих зір. Вони, мов райдужного коліру пташенята, греблися в чорній ріллі неба.

Шубин підніс догори руку.

— Скільки звідси бачиш отам зірок, Григоріє, то все ваші. Шахтарі вашої копальні. Придивись гарно, може свою пізнаєш?

(Продовження буде).

Евген Круцько.

Обезпечення життя та У. Н. Союз

Питання обезпечення.

Назагал ми ще досі виявляємо мало зацікавлення питанням обезпечення життя. Тому саме між нами так багато різних думок, коли говориться про обезпечення життя, чи від нещасливих випадків. Це й причина, що заки говоритиму про нашу найбільшу обезпеченеву установу, себто Український Народний Союз, скажу дещо про обезпечення взагалі.

Ще з рідної землі нам добре відома наша асекураційна установа „Дністер". Це було обезпечення будинків від вогню. Але теж не один з нас пригадує собі погорільців, як вони об'їздили дооколичні села і благали збіжям, пашею тощо. Простягання благальної руки коштувало багато особистої гідности. Та не зважаючи на добру волю тих, що помагали, можна було покрити тільки малу частину втраченого добра.

Пізніше — примусове обезпечення від вогню давало забезпеку від пожару у грошевій квоті, що рівналася повній вартості будівлі.

Цей спосіб забезпечення себе перед прикрими випадками, які мають дуже некорисний вплив на наш маєтковий стан, поширено в новіших часах на багато інших ділянок, з яких найважнішим є: обезпечення від безробіття, хвороби і каліцтва і оберпечення на життя. Є ще багато інших родів обезпечення, які зокрема так дуже поширені в ЗДА: обезпечення дібр в часі транспорту, обезпечення продуктів у фабриках, товару у склепах і хатнього добра від пожару і крадежі, обезпечення сейфів і щадничих вкладів банкових клієнтів від грабунку і т. п.

Оберпечення має однак все одну спільну психологічну основу: Хотіння забезпечити себе перед випадками, які приносять нам теж матеріяльну шкоду, а навіть ставлять нас і наших найближчих у дуже прикре положення.

У розбудові бранжі господарської діяльности, що її називаємо обезпеченням (insurance), характеристичне є таке явище: зі зростом цивілізаційної стопи і технічним поступом людини, зростає потреба обезпечення і його засяг поширяється на щораз більшу скількість рисків, які цей же технічний поступ створює у житті людини і загрожує її життю, здоровю і стійкости цеї високої життєвої стопи, яку вона осягнула. Ми бачимо, що модерні часи принесли небувалий поступ цивілізації, зріст добробуту і життєвого комфорту, але заразом так знаменними для модерної людини є непевність майбутнього і велика правдоподібність через той чи інший випадок зійти зі стану достатку у стан нужди. — Отож, особливо у модерному світі, риск або ризико ходять слідом за людиною.

Найважнішим з тих рисків є загроза втрати життя або здоров'я не тільки природньою смертю, але й через нещасний припадок на місці праці в комунікації чи навіть при розвагах.

Коли зважимо, що йде про життя людини, яка своїм заробітком утримує сама, або яка є головною підпорою в утриманні родини, нам стане ясно, яке велике значення має, теж з господарського боку, життя батьків, нелітніх дітей і чоловіка — жінки як подруги в житті. Смерть, може спричинити не тільки зубожіння родини, але в першу чергу приносить попри смуток, клопітливе матеріяльні положення оставших членів родини. Слід при тому підкреслити, що йде не тільки про кошти похорону. Обезпечення на життя повинно бути в такій висоті, щоб хоч на переходовий час розгублення по втраті й до часу пристосування до нових життєвих умовин, дати оставшим членам родини матеріяльну базу для утримання й виходу з тяжкої ситуації.

Обезпечення життя.

Отож хотіло ся б розвіяти один з найбільше поширених поглядів, будьто би ціллю обезпечення на життя була головно забезпека покриття коштів похорону! І так і почуєте: Людина реаґуючи природнім відрухом на слово „смерть", відповідає на оферту обезпечення, що вона не має охоти складати на те чи інше похоронне заведення.

Обезпечення на життя найперше треба розглядати як спосіб забезпеки перед тими господарськими труднощами, які потягає за собою від життя когось у родині, зокрема осіб, які приносять головний прихід для утримання родини. Тому висота життєвого обезпечення таких осіб повинна бути на відповідно високу квоту.

Коли одначе ближче поцікана життя в Америці, пізнаємо, що незалежно від високого добробуту пересічного американця і забезпечення його родини в нерухомім і рухомім майні, обезпечення на життя в Америці є дуже поширене. „З кінцем 1949 р. 80 міл. родин в Америці мали у своїх руках понад 200 міл. поліс на суму 213 біліонів долярів. Це значить, що на 150 міл. населення ЗДА на кожну особу припадає більше ніж одна поліса та, що кожна особа мала обезпечення пересічно на 1,500 долярів" (на основі фактів про У. Н. Союз). Що ці цифри говорять? Чи 80 міл. американських родин забезпечують собі покриття коштів похорону, або тільки посмертну допомогу? Далеко не вичерпується тим питання т. зв. „life insurance".

Переходимо до другої сторінки проблеми життєвого обезпечення. У відмінності від інших родів обезпечення (від вогню, хвороби, крадежі), які є обезпеченням посіданих нами дібр, обезпечення на життя є формою нашої ощадности на випадок утрати наших найближчих, або таки головно обезпеченням на життя, (не на смерть), на краще життя наших дітей через виплату для них вивінувальної грамоти. Установи життєвого обезпечення є заразом щадничими касами - банками для обезпечених.

В інших родах обезпечення ми платимо вкладки, а виплату нашого гроша дістаємо лише по заіснуванні шкоди, а коли такий випадок не наступить, наші гроші нам не повертаються. При обезпеченні на життя завсіди ми самі, або наші найближчі дістають виплату наших вкладок і то у вищій квоті як сума наших вкладок. Чому? Бо установи обезпечення на життя опроцентовують наші вкладки подібно як інші щадничі інституції. Заразом організаціям обезпечення на життя припадає важна роля в народному господарстві. Вони мають велике значення у нагромадженні (акумуляції) гроша, який можна вжити як капітал у господарській розбудові країни. Іншими словами: Обезпечення на життя є з одного боку льокатою даних ощадностей, з другого боку — джерелом для довгоречинцевого к р е д и т у. Згідно з законними вимогами, вкладки обезпечених не лежать безкорисно в обезпеченевій касі, тільки обезпеч. установа купує за них опроцентовані вартісні папери т. зв. бонди, які представляють собою облігації інших підприємств.

Висновок — для розвіяння іншого пересуду: установи обезпечення на життя по своїй суті не є льотерією на „виграв або програв", у якій ставиться ставку на найцінніше добро людини, її життя, а вони є й установами асекураційними і щадничими касами окремої категорії. Вони спирають свою діяльність і на існуванні життєвого ризика і на підложжі загальних господарських дій одиниці і спільноти. Тому вони в основі такі життєві, такі потрібні і такі корисні.

Братські обезпеченеві організації.

Але так уже є, що й найкраща справа може стати несовісним людям нагодою для визиску. І так теж і при обезпеченні на життя. Попри оправдану заплату людям за їхнє знання, працю і відповідальність в організації та адміністрації о б е з п е ч е н евого діла, обезпечення на життя може стати нагодою для великого бизнесу спілки (компанії), людей, яка веде такий бизнес. Це нерідке явище дало притоку до повстання так зв. інституцій взаїмного обезпечення по американськи: „Fraternal life i n s u r a n c e organizations". Є це братські обезпеченеві організації, яких власником не є жадна спілка осіб для роблення бизнесу на обезпеченні, а тільки самі члени, обезпечені в них. Їхнім майном господарить дирекція покликана й контрольована членами згідно з постановами державних законів, статуту і загального збору членів. Не зиск на обезпеченевому бизнесі, а виключно ідея солідарної допомоги в нещасті і забезпечення господарської стабільности членів — лягли в основу інституцій взаїмного обезпечення.

Висновок: Обезпечення на життя може, як кожна інша господарська чинність, стати у значній мірі нагодою до неспівмірних зисків одиниць в обезпеч. компаніях, але в організаціях взаїмного обезпечення воно є в цілости поставлене на добро обезпечених. Повстає питання: Чому ж тоді на 213 біл. долярів вартости обезпечених поліс в Америці, тільки 10 біліонів припадає на братські організації. В цю суму входять і 12 міл. долярів майна У. Н. Союзу з грамотами на суму 40 мільйонів.

Ось чому чиста і ясна справа завсіди тяжче пробиває собі дорогу до успіху. Цей факт, зіставлений з економічним явищем, що гріш робить гріш, багато вияснює.

(Продовження буде).

НОВИЙ УКРАЇНСЬКО - КАТОЛИЦЬКИЙ ЄПИСКОП В КАНАДІ

Торонто, Онт., Канада. — Як подає до відома Апост. Делегат у Канаді, архієп. Атонютті, папа Пій XII. іменував єпископом о. д-ра Максима Германюка, протоігумена оо. Редемптористів і пароха української-катол. церкви у Східнім Торонті. Новий єпископ буде помічником Впреосв. Кир Василя Ладики, архієпископа у Виннипегу. Водночас Апостольський Престол поділив екзархат Центральної Канади на дві незалежні дієцезії, одну для провінції Манітоба, з осідком єпископа у Виннипегу, а другу для провінції Саскачеван, з осідком єпископа у Саскатуні.

О. д-р М. Германюк походить з Нового Села, повіту Жовква, в Західній Україні. Він народився 30 жовтня 1911 р. як син Микити й Анни з Мончуків, свідомих та шанованих господарів у згаданому селі. Після домашньої науки записався до сьомиклясової школи в Куликові, у 1927 р. перейшов до гімназії оо. Редемптористів у Збоїсках, коло Львова, звідки по закінченні науки в 1932 р. виїхав в 1933 р. до Бельгії. Тут відбув філософічні науки в Лювен, а богословські в Боплато. 1938 р. повернувся до Львова, де 4. вересня одержав свячення з рук єп. Кир Чарнецького. Тоого самого року вернув до Бельгії й записався на богословські студії лювенського університету, де студіював орієнталь-філологію і в 1942 р. дістав ступень доктора Богословії. З припливом скитальців зайнявся в 1945 р. організацією суспільного життя, започаткувавши Український Допомоговий Комітет, де в 1947 р. теж започаткував „Українське Науково-освітне Товариство, якого став першим головою. В 1946 р. взяв участь у міжнародному к о н ґ р е с і „Пакс Романа" в Саламанка, в Еспанії, а в 1948 р. у Фрибургу, у Швайцарії і в Спа, в Бельгії. Назначений настоятелем оо. Редемптористів в Канаді й ЗДА, виїхав до Америки і обняв це становище в Йорктон, Сак. в 1948 р. Наступного року став професором моральної Теології в духовній семінарії чина у Вотерфолд, Онт. Від березня того року очолював редакційну колегію богословського квартальника „Лиґос", а від жовтня 1950 перейшов на парафію в Іст Торонто.

З Життя Громад і Організацій

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Загальні Збори Українського Спортового Клюбу.

Український С п о р т о в и й Клюб, як одна з активніших українських організацій Ню Йорку, відбув свої Звичайні Загальні Збори дня 7 квітня ц. р. Збори відкрив голова У. С. К. Р. Скоробогатий, витаючи около 60 присутніх членів і гостей і попросив на предсідника зборів ред. Р. Купчинського, що збори приняли через аклямацію. Ред. Купчинський, сам колишній спортовець, маючи за собою кілька краєвих спортових рекордів, поділився з присутніми своїм поглядом на спорт, як передовсім чинника, що в чесній боротьбі за осяги витворює товариську атмосферу серед змагунів, гартує їх фізично і морально, як рівнож дає великі можливості пропаґанди українського імени.

Приступаючи до порядку нарад відчитано протокол з попередніх зборів. Звіт з діяльності здали голова Р. Скоробогатий, секр. д-р Сєрант і керманичі команд Гірка, Площанський і проф. Гулей.

По звітах вивязалася дискусія. Піднесено деякі недомагання уступаючому проводові, передовсім його здекомплєтовання (останні місяці не було касієра), брак деяких формальностей, н е п і д готовання належно загальних зборів, загально однак стверджено, що перші орґанізаційні кроки зроблено і провід мимо великих труднощів — може пох'валитися поважними осягами.

Передовсім вдержався УСК фінансово, маючи понад 6,000 дол. обороту. За час свого урядування провід сплатив довги, закупив спортові виряди, придбав домівку і винайвив площу на сезон. Команди УСК, в Східному Дистрикті, в Національній Лізі і в Лізі Юніорів — заняли почесні місця в табелях ліґ. Нав'язано зв'язки з Канадою (Монтреал), де розіграно з успіхом для змагання. Це здається перший раз в історії українського спорту — УСК розіграв міжнародні змагання.

Гордістю, а заразом надією на майбутнє клюбу — є його юніори. До речі, це найкраще здисциплінована команда клюбу, яка громить своїх молодих противників на зелених плоплощах безпощадно.

Відбиванкова секція, під проводом І. Сохана, так мужеська як і жіноча, мала в звітовому роцу також поважні осяги. Цей рід спорту має великі можливості і вигляди на здобуття одного з перших місць в Східних Стейтах Америки.

Як можна було завважити зі звітів, осяги проводу УСК безперечно великі. Передовсім пороблено перші орґанізаційні кроки, нав'язано зв'язки, а це дає УСК місце в спортовому житті Ню Йорку. Великий вклад праці дали керманичі поодиноких команд.

По уділенні абсолюторії, уступаючому проводові, збори вибрали новий провід УСК в склад якого увійшли: голова: Р. Скоробогатий, місто-голова і орґ. реф. інж. Хамула, секретар: мґр. Р. Кекіш, скарбник: І. Галик, керманичі команд: О. Гірка, М. Площанський, проф. Ґулей і І. Сохан. Контр. Комісія: Б. Боднар, М. Приплись і О. Кладко.

На салі зборів присутній був як гість дир. Блавацький, голова спорт. тов. „Тризуб", Филаделфія. Появу його приняли присутні гучними оплесками. Ціль його відвідин, — нав'язати дружні спортові відносини з УСК, Н. Й. — Як гість забирав дир. Блавацький кілька разів голос — влучно даючи свої вказівки і поради зборам.

На закінчення поновно вибраний голова Р. Скоробогатий, подякував ред. Купчинському за діловий провід на зборах, який зі своєї сторони заявив свою готовість і надальше співпрацювати і дораджувати в деяких справах клюбу.

Нововибраний провід УСК — який обєднав два товариства, давніший УСК і Укр. Амер. Спортове оварисство, має всі дані на це, щоб повести УСК до нових осягів в в спортових кругах Америки.

● **Губ. стейту Ню Йорк, Тамес Е. Дюї, виїхав на виздоровлення до Бермюди і не зустрінеться з ген. Мек Артуром підчас його відвідин міста Ню Йорку. Він хворий від двох неділь від вірусу.**

Допливаємо до берега

(Закінчення зі стор. 2-гої).

розчарувань перед нашим суспільством! Все це насторожувало і знеохочувало людей. Одначе в цю пору сумніви і недовіря у відношенні до Енциклопедії Українознавства не мають підстав. Вона вже недалека до закінчення. Перший, оправлений том, 5 книжок, у руках передплатників. Другий том вже так само був би у їх розпорядженню, коли б книжки виходили по порядку. Але не всі матеріяли одночасно поступали в редакцію, тому і книжки виходили нерівно. Все ж поза п'ятьма книжками першого тому вже готові і вже в руках читачів книжки 6, 10, 11. Вже готова в переплетні книжка 12. Вже закінчується друк 7 і 9. Редакція всіх книжок завершується. Решта матеріялу можна буде віддати до друку разом. Тільки від грошових засобів залежатиме тепер скорість появи останніх книжок. Ще одне зусилля і цілість буде готова!

То ж нині вже таки слово за громадянством. Для сумнівів і непевности місця не повинно бути. Наукове Товариство ім. Шевченка і В-во „Молоде Життя", які взяли на себе завдання, мають сьогодні право сподіватися підтримки: — не так жертвами, як передплатою. В-во може сподіватися, що українське громадянство в ЗДА скористає з нижчої в квітні передплати і численними зголошеннями дасть можливість приспішити появу Енциклопедії Українознавства.

● **Папа Пій в листі до кардинала Тіссерана закликає вірних до молитви за „поневолених слов'ян".**

Спортові Вісті

У. А. С. Т. НЮ ЙОРК ЩЕМОЖЕ БУТИ ПЕРШУНОМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЛІҐИ

У. А. С. Т. Ню Йорк, новик у Національній Лізі, має ще вигляди добути першенство в цій високій футбольній клясі східних стейтів. Перед нашими футболістами, після високої перемоги 7:2 над норвежцями, ще тільки дві зустрічі з С. К. Варшава та Петерсон Доверс. Коли б українцям пощастило перемогти обидвох противників із вершка табелі ліґи, для вирішення першуна потрібні були б ще одні рішальні змагання з Петерсоном, але цим разом вже на невтральному грищі.

Коли брати під увагу тільки технічне вміння грати футбол, все промовляє за нашою командою, тепер у добрій формі та скріпленою новими змагунами. Однак дуже часто приходиться їй ставити віч-на-віч не тільки з противником, що вміє грати футбол, але і словними а то й чинними зневагами від чужої публіки — фанатиків, тому тільки, що їх фаворити невсилі виграти змагань. Наші активні спортовці, беручи загально, докладають всіх старань, щоб оправдати наші сподівання. Треба додати, що всі вони аматори, що жертвують свій вільний час „вікенду" часто коштом других важних обов'язків. Тим же завдання доброго аматора футболіста багато важчі від такого ж професіонала.

Переходячи до оцінки симпатиків нашого спорту, жалко ствердити, що вони часом не дописують. Можливо тому, що не доцінюють вони важливости їхньої присутности на змаганнях. А чейже хід гри на „зеленій мураві" так багато завдячує щиро-сердечній та культурній піддержці симпатиків, що годі цього не враховувати.

Ціль цеї писанини, це заклик до нашого широкого круга симпатиків, щоб відвідували змагання наших спортовців, даючи їм цим у першу чергу моральну піддержку.

В неділю, 22 квітня, відбудуться перші рішальні змагання У. А. С. Т. із Петерсон Доверс у Петерсоні. Щоб піти назустріч зацікавленим та заощадити їм трудів у погоні за середниками комунікації, спортовці організують прогульку на ці змагання до Петерсону. Від'їзд в год. 12-тій з під церкви св. Юрія при сьомій вулиці в Ню Йорку. Охочі повинні б зголоситися до касієра Т-ва п. Галика (ресторан п. Суського), або голови п. Скоробогатого в його крамниці теж при восьмій вулиці (тел. Грамерсі 5—5583) не пізніше суботи ввечорі.

Допоможім нашим змагунам у пропаганді доброго імені нашого спорту, а будемо мати вдоволення, що й ми доклали своїх рук до цеї важної справи.

В. С.

„УКРАЇНСЬКЕ ПОВСТАННЯ ТРИВАЄ ВІД ПОЧАТКУ СОВЄТСЬКОГО РЕЖИМУ"

Гренд Репидс, Миш. — Щоденник „Гренд Репидс Пресс" помістив на редакційній сторінці допис під згаданим повище заголовком, в якому автор, д-р Роман Верес, признає, що збройний опір на Україні є для декого відкриттям, хоч як це дивно виглядає. Українці вели підпольну боротьбу проти совєтського режиму від самого його початку, пише автор, а підчас другої світової війни її почали наслідувати інші народи, між ін. французи. Тепер український повстанчий рух перекинувся теж і на інші народи, які стогнуть під Кремлем.

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ НАЙМАЮТЬ НІМЕЦЬКИХ ПІЛОТІВ

Вашингтон. — Повітряні урядовці звідомляють, що для корейської війни китайські комуністи притягають колишніх нацистівських пілотів для керування російськими літаками МІГ. Одначе урядовці признаються, що досі вони не могли провірити, наскільки ці вістки є правдиві. Поголоски появилися з нагоди нагромадження нових військових резерв у Манджурії.

СОЛОДКЕ ВИНО КОМПАНІЇ „ВЕЛШ"

Звісна компанія виробу виноградного соку з назвою „Велш" приступила до виробу солодких вин з кращих сортів винограду „Конкорд". Компанія є власницею найбільших винниць того сорту в Злучених Державах і вона відзначається своїм устаткуванням, яке тепер надається на виріб вина.

Успіх для нового вина запевнений. Уживання солодкого вина в Америці незмірно росте з кожним роком. За чотири роки, від 1936 до 1940, його вжиток збільшився малощо не вдвоє. В 1949 р. випили в Злучених Державах 132,500,000 галонів солодкого вина. За тимчасовими обрахунками уживання того вина в 1950 р. зросло на 8% і доходить до 142,000,000 галонів.

Тому компанія „Велш" переконана, що прегарне солодке вино з винограду „Конкорд" буде втішатися великим успіхом на цілій території Злучених Держав. (ог.)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 21. квітня, точно в год. 8. ввечорі. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від год. 6:30 попол. З огляду на те, що є важні справи до вирішення, прохаємо усіх членів прийти на ці збори. — Управа.

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society, Branch 259, will be on Sunday, April 22, 1951 at the Church Hall, 4952 So. Paulina St., at 2:00 P.M. — P. Trusiak, Rec. Sec'y.

САВТПОРТ, КОНН. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подає до відома всім членицям і членам, старшим і молодшим, місцевим і позамісцевим, що квартальний мітинґ відбудеться в неділю, 22. квітня, точно в год. 5:15 пополудні, в галі У. Н. Дому, 279 Кінґс Гайвей Вест. Є багато справ до полагодження, а найважніше, кожний член повинен прибути і заплатити свої місячні вкладки, бо секретар не має часу ходити до кожної хати за вкладками. — За уряд: Ф. Гувера, предс.; М. Сендзік, кас.; П. Дудко, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 29. березня 1951 р. помер у 59. році життя

ТИМКО ТИМКІВ,

член від. 118 У. Н. Союзу в Н. С. Пітсбурґ, Па.

Полишив у смутку жінку Ольгу, дочку Анастазію і сина Михайла. Вони усі є членами Союзу. — В. Й. П.!

М. Сарахман, секр.

ЗМІНА УКРАЇНСЬКИХ РАДІО ПОГРАМ ЙОНҐСТАВН, ВОРЕН, КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦІ

З днем неділя, 22. квітня (April), Українська Радіова Програма, котра відбувалася на WBBW Youngstown Radio Station, тепер перемінюємо Радіо Станцію і час УВП від год. 7. до 7:30 на Радіо Станцію Warren Tribune Radio Station WHHH, 1440 Kc., Warren, Ohio. Також зміна часу УРП в місті Cleveland Українська Радіо Програма, котру слухали ввечорі від год. 6:30 до 7., в неділю, 22. квітня, змінюємо час на пополудневу пору від год. 3:35 до 4. на Радіо Станції WSRS, 1490 Kc., FM 95.3 Meg., Cleveland, Ohio. Причина зміни УРП та, що Base Ball season занимає найкращий час на заповідання професійних спортових змагань.

Вже завчасу запрошуємо приготовляйтеся і приходіть громадно на Український Радіовий День в неділю, 24. червня (June) в місті Youngstown і 4-го листопада (Nov.) 1951 в місті Cleveland, Ohio.

Слухайте і фінансово щиро спомагайте існування Українських Радіо Програм. Засилайте Ваші оголошення, побажання і жертви в околиці Warren на поштову скринку Ukrainian American Radio Hour, P. O. Box 533, Yongstown, Ohio, а в місті Cleveland на адресу або Радіо Станцію управителя УРП: Nick Arseny, 2251 W. 14th St., Cleveland, Ohio. Phone SU 1-0687.

ТАРЗАн, ч. 2576. Зійшов безпечно вділ.

Двадцять стіп нижче він найшов дивну опору. Він знову закинув певлю понад малий язичок, який виставав перед ним.

Такий спосіб спускання вділ був страшенно небезпечний. Тому, що шнур ледви тримався на в[illegible]стаючім кілку, з котрого міг співзнутися кожної хвилини.

Тоді стіни почали показувати щілини й діри. Він знову закинув кульку і дальше спускання було напричуд легке. Нагло Тарзан станув ногами на рівному місці.